

HZ. MEVLÂNÂ

AŞK İLE KULLUK

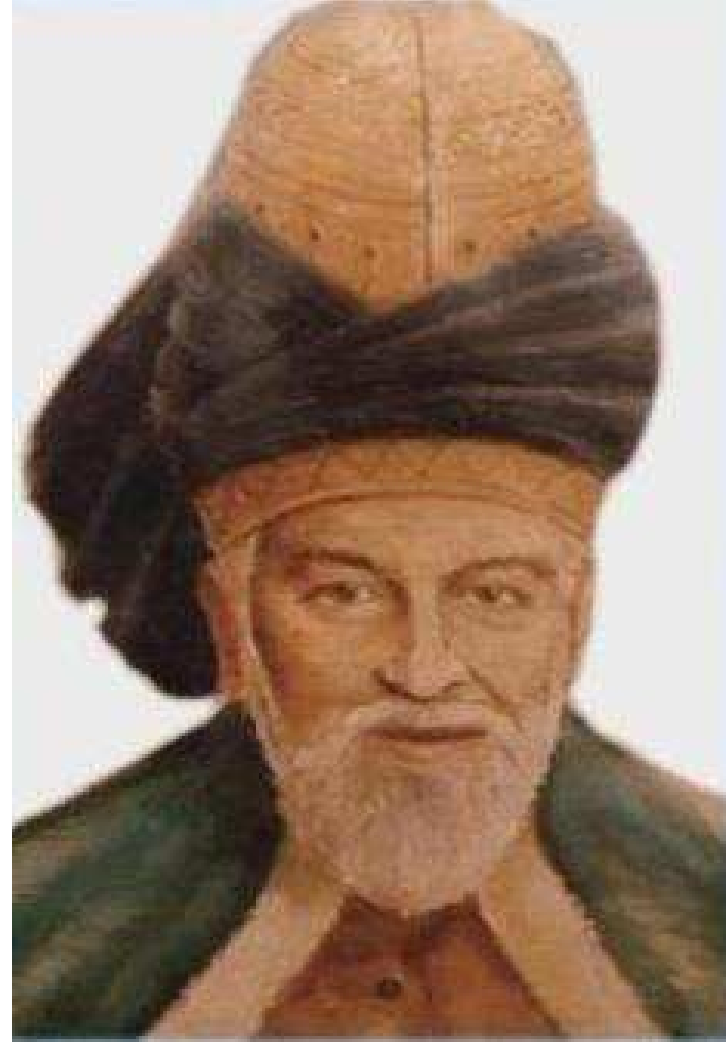

Şaban Karaköse

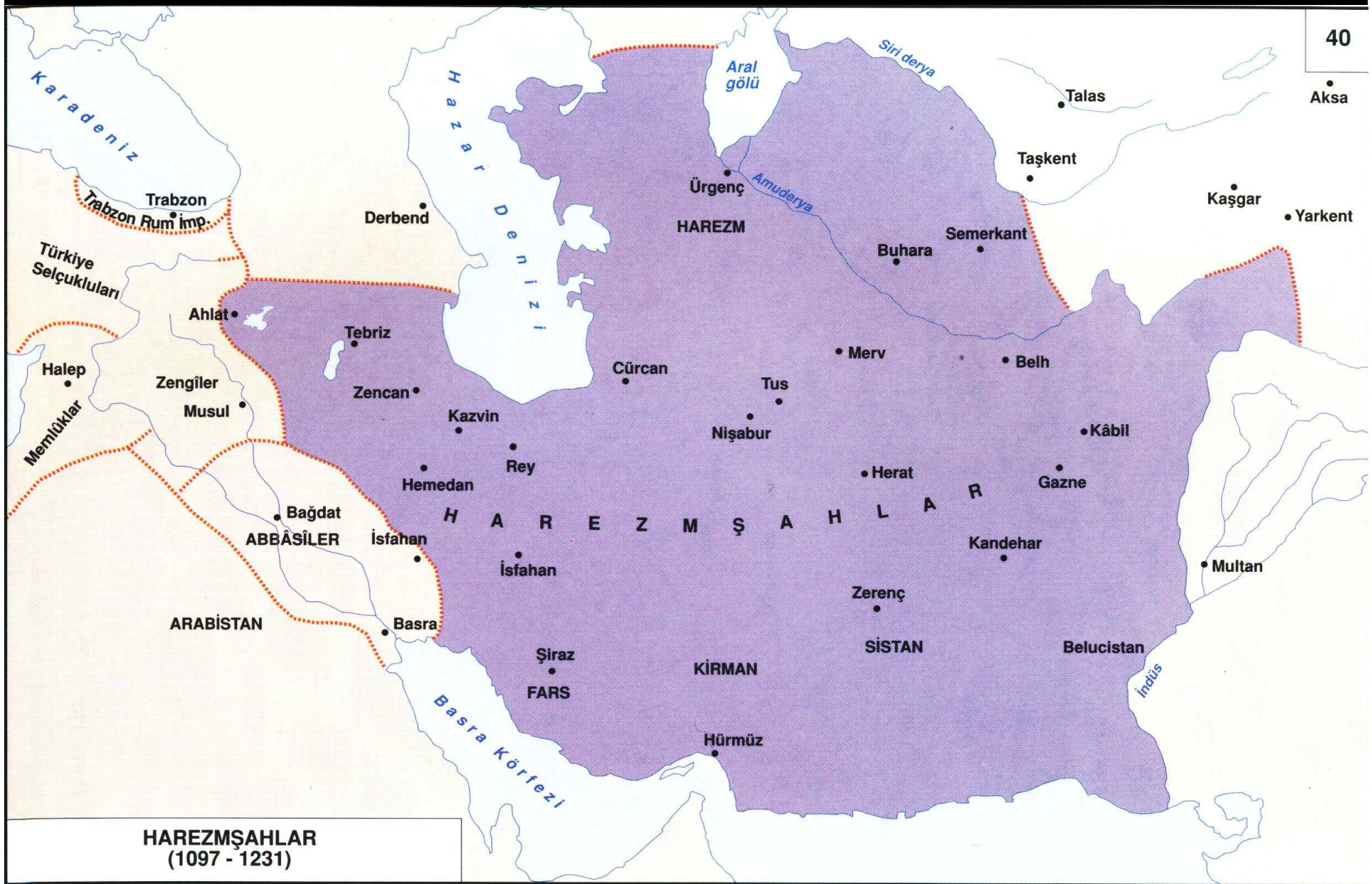
“Sevgili, tek olan sevgiliye derler.
Gelişin de O’ndandır, sonunda gidişin de O’na!”

(Mesnevi, III, 1418-1419)

MEVLÂNÂ

Adı: **Muhammed** Lakabı: **Celâleddîn-i** Nisbesi: **Rûmî**
(30 Eylül 1207, Belh - 17 Aralık 1273, Konya)

HAREZMŞAHLAR
(1097 - 1231)

Cengiz Han'a (Temüjin, 1162-1227) bağlı Moğol ordusu 1221'de Belh'i işgal etti.

Esirler, onar ve yüzler kişilik gruplara ayrılarak kılıçtan geçirildi.

Bahaeddin Veled'in Belh Şehrinde başlayıp Konya'da sona eren göç yolu (1219-1228)

Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubât'ın
Mevlâna'nın babasını, Konya şehrinin girişinde karşılaması (1228)

*Hâsılı ömrem se suhan bîş nîst
Hâm budem, pohte şodem, sûhtem*

Ömrümün özeti şu üç sözdür:
Hamdım, piştim, yandım.

Divan-ı Kebir, V, 89 (814)

Şems-i Tebrizî ile Mevlânâ'nın karşılaşması (1244)

Şems-i Tebrizî (ölüm / sırra kadem basış / gayb oluş yılı 1247)

Şems-i Tebrizi'nin şehit edilmesini gösteren minyatür (Sevâkıb-ı Menâkıb. XVII yy)

Şems'in gayb olmasından sonra Hz. Mevlana yasa büründü, bulma ümidiyle bir-iki kez Şam'a gitti. Aşkla ilgili şiirler söyledi.

Sultan Veled'in rüyasına giren Şems, cesedinin atıldığı kuyuyu bildirir. Kefenlenir, cenaze namazı kılınp defnedilir. Sultan Veled, Mevlana'nın vefatından sonra Şems'in kabrinin üzerine türbe yaptırır, fakat buraya "mezar" denilmez, "makam" denilir.

*“Ben ölürsem, sakın bana “Öldü!” demeyin.
Aslında ben ölü idim, dirildim; dost aldı, götürdü beni.”* [

Mevlânâ, **Rubailer**, s. 100

يا حضرت مولانا

کتاب کمال تلمیذ خدمت صبی حضرت ہما

“Allah’a tekrar tekrar yemin ederim ki,
Bu mânâ [Mesnevî],
Güneşin doğduğu yerden, battığı yere kadar bütün dünyayı kaplayacak
Ve bütün ülkelere ulaşacaktır.
Hiçbir mahfil ve meclis olmayacak ki orada Mesnevî okunmuş olmasın.
Hattâ o dereceye varacak ki,
Mâbetlerde, zevk u safâ yerlerinde okunacak;
Bütün milletler bu sözlerle süslenecek ve onlardan faydalanacaktır.”[\[1\]](#)

[\[1\]](#) bkz. Ahmed Eflâkî, **Âriflerin Menkıbeleri**, (haz. Tahsin Yazıcı, İstanbul 1986), I, 470

50'den fazlası Türkiye dışında olmak üzere 129 Mevlevihane Mevlevî, 'Mevlâ'ya mensup' ve 'Mevlânâ'nın yoluna bağlı' kimse demektir. Mevlevi tekkesine **Mevlevîhâne** denir.

يا حضرت مولانا

كتبه كمال التميمية نظمها منى حنفريها

“Kim bizi iyilikle anarsa
Dünyada iyilikle anılsın.”

(Mecâlis-i Seb'a, s. 43)

“Dinim, aşkla yaşamaktır...”

(Mesnevi, VI, 4059)

Allah'a Ruhsal Yolculuk

“Allah ile beraber olduğumuzu bilmek,
O’nu bulmak, O’nu anlamak
ancak ruhsal yolculukla mümkündür.
Bu, bilgiyle, düşünceyle elde edilemez.”

(Mesnevi, VI, 4184)

Aşk ile yolculuk...

“Âşıklık
ister nefsanî olsun,
ister ruhanî olsun,
sonunda bizi ötelere götürecek
bir rehber, bir kılavuzdur.”
(Mesnevi, I, 110)

Hz. Mevlânâ'nın aşk ile kulluğu

“Ben kul oldum! Kul oldum! Kul oldum!
Ben kulluğumu layıkıyla ifa edemediğim için
utandım ve başımı önüme eğdim.

Her köle, âzad edilince sevinir.

Allah'ım! Ben ise, sana kul olduđum için seviniyorum!”

Kulluk ile Aşk

“Kullukta bulun da belki sen de âşık olursun.
Kulluk nedir? Kulluk bir kazançtır ki amelle elde edilir.
Kul, köle, kulluktan âzad olmayı diler.
Âşık ise ebediyen âzad olmak istemez.”
(Mesnevi, V, 2728-2729)

Gerçek âşığın belirtileri

*“O’ndan başka kimseyi sevmez.
Başka sevgilere aynı derecede
kalbinde yer vermez.”*

- “(Yalnızca) Allaha kulluk edin ve Ondan başka hiçbir şeye asla ilahlık yakıştırmayın.” (4/Nisa, 36)

Hiçbir şeyi Allah'ı sever gibi sevmemek!

“Bazı insanlar,
Allah'tan başka varlıkları
O'na eşdeğer tutarlar da
onları Allah'ı sever gibi severler.
Müminlerin Allah'a olan sevgisi ise
çok daha güçlüdür.”

(Bakara sûresi, 165. âyet)

Gönülde hiçbir şey Allah'tan daha sevgili olamaz!

“De ki: "Eğer babalarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, mensubu bulunduğunuz topluluk, kazandığınız mallar, kötüye gitmesinden kaygılandığınız ticaret, hoşlandığınız konutlar size Allah'tan ve O'nun Elçisi'nden ve O'nun yolunda cihad etmekten daha sevgili, daha gönül bağlayıcı geliyorsa, bekleyin o zaman Allah iradesini açığa vuruncaya kadar. Ve (bilin ki,) Allah, sorumsuzca davranan bir topluluğu doğru yola yöneltmez". (9/Tevbe, 24)

Geçici dünyevî sevgilere gönlü kaptırmamak

“Kadınlara, çocuklara, altın ve gümüş cinsinden birikmiş servetlere, soylu atlara, sürülere ve arazilere yönelik tutkulu sevgi duymak insanoğluna cazip kılınmıştır. Bütün bunlar dünya hayatının geçici zevkleridir, fakat hedeflerin en güzeli Allah katında olanıdır.” (3/Âl-i İmran, 14)

Ben senin aşkına âşığım

“Ben senin aşkına âşığım.
Bundan başka benim işim yoktur.
Ben, âşık olmayan kişinin insanlığını inkâr ederim.
Senin gönlünden başkasını aramam.
Senden başkasının yanına koşmam.
Her bahçenin gülünü koklamam, her dikenini düşünmem.
Sana inandım da gönlüm Müslüman oldu.
Gönül sana dedi ki: “Ey benim cânım!
Benim asla senin gibi güzel bir sevgilim olmadı.”

Dîvân-ı Kebîr, haz. Bediüzzaman Fûruzanfer, III, gazel: 1610;
Divan-ı Kebir'den Seçmeler, II, 320, rubai: 320-321

Aşk sayesinde gerçek kulluk

Bir âşık, sevgilisinden başkasını seyre dalarsa, o gerçek âşık değildir. Onun aşkı boş bir sevdadır.

Aşk öyle bir ateştir ki, alevlenince sevgiliden başka ne varsa hepsini yakar, yandırır.

“Lâ!” kılıcı, Allah aşkından başka ne varsa hepsini keser, silip süpürür. Bir bak da gör, “Lâ” (yok)dan sonra ne kalır?

“İllallah” (ancak Allah) kaldı, hepsi gitti. Ey ikiliği, eşliği, ortaklığı yakıp yandıran büyük aşk, şâd ol, yaşa!”

(Mesnevi, V, 587-590)

Gerçek âşığın belirtileri

*“O’nun isteklerine uyar,
o istekleri kendi arzuna tercih eder.”*

- “Allah ve Rasûlü bir konuda hüküm verdiği zaman, mümin bir erkek ve kadının o hükme aykırı kişisel tercihlerine göre hareket etmeleri düşünülemez...” (33/Ahzab, 36)

Aşk ve İbadetler

“Sevgi (kulluk), sadece düşünce ve mânâdan ibaret olsaydı, bize oruç ve namaz lüzumlu olmazdı.

Bağlılık ve sevgiden bir eser olsun diye dostlar birbirine armağan sunarlar.

O armağanlar, bağlılığın ve sevginin şahitleridir. Yani onlarda samimiyet ve beraberlik gizlidir.

O ihsanlar, gönülde meydana gelen sevginin görünen şahitleridir.”

(Mesnevi, I, 2625-2628)

Gerçek âşığın belirtileri

“O’nu görmek, O’na kavuşmak ister.”

- *“Namaz müminin miracıdır.”* (Süyûtî, Şerhu İbn-i Mâce, I, 313)
- *“Andolsun ki, Rasulullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.”* (33/Ahzab, 21)

Gerçek âşığın belirtileri

“O’nun sevdiklerini de sever.”

- “Allah’ım! Senden seni sevmeyi, Seni sevenleri sevmeyi ve Senin sevgine ulaştıran ameli yapmayı isterim...” (Tirmizî, Deavât 73)

Gerçek âşığın belirtileri

“O konuşurken canü gönülden dinler.”

- “Kur'an okunduğu zaman onu dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin.” (7/A'raf, 204)

Gerçek âşığın belirtileri

*“O’nu sürekli kalbiyle ve diliyle çok anar.
Hiçbir şey, O’nu hatırlayıp anmasına
engel olamaz.”*

- “Onlar, ne ticaret ne de alışverişin kendilerini Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan ve zekât vermekten alıkoyamadığı insanlardır.” (24/Nur, 37)

Gerçek âşığın belirtileri

“O’nun naz ve imtihanlarından başarıyla geçer.”

“Kesinlikle sizi korkuyla, açlıkla, mal, can ve ürün kaybıyla sınarız. (Ey Peygamber!) Sabredenleri müjdele!

O sabredenler, kendilerine bir belâ geldiği zaman: “Biz Allah'ın kullarıyız ve sonunda yine O'na döneceğiz”, derler.

İşte bunlar, Rablerinin sürekli destek ve bağışına mazhar olanlardır. Doğru yolu bulanlar da bunlardır.” (2/Bakara, 155-157)

Gerçek âşığın belirtileri

“O’nun uğruna büyük fedakarlıklar gösterir.”

- “Allah müminlerden, mallarını ve canlarını, kendilerine (verilecek) cennet karşılığında satın almıştır. Çünkü onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler, ölürler.” (9/Tevbe, 111)

“Gönlünde Allah sevgisi arttı mı,
şüphe yok ki Allah seni seviyor.”

(Mesnevî, III, 4396)

www.fihimafih.org